

145 lat temu odszedł hrabia Aleksander Fredro

Najwybitniejszy komediopisarz w historii polskiej literatury, pamiętnikarz, poeta, autor niezapomnianej „Zemsty”, „Dam i huzarów” czy „Ślubów panieńskich...”. Jest twórcą tak rozpoznawalnych bohaterów literackich, jak Papkin, Cześnik Raptusiewicz, Rejent Milczek. Aleksander Fredro urodził się 20 czerwca 1793 r. w Surochowie niedaleko Przemyśla, w zamożnej rodzinie szlacheckiej. Zmarł 15 lipca 1876 r. we Lwowie. W czwartek mija 145. rocznica jego śmierci.

Fredro dożył – jak na owe czasy - sędziwego wieku 82 lat, a żyło mu się dostatnio i wygodnie. Pochodził z zamożnej rodziny, a, że był dobrym gospodarzem, odziedziczony majątek potrafił pomnożyć.

Hrabia Aleksander miał też udane życie osobiste. Wprawdzie długo, bo aż jedenaście lat starał się o rękę Zofii z Jabłonowskich, ale po wielu perypetiach i przeszkodach zakochani wzięli ślub.

Choć współcześni zarzucali brak zaangażowania patriotycznego utworom Fredry, to pisarz był wielkim społecznikiem i patriotą.

W 1830 r. brał udział w pracach Obywatelskiego Komitetu Pomocy dla Powstania, który został utworzony we Lwowie. W 1832 r. przechowywał w swoim majątku dwóch powstańców z Wielkopolski, którzy w obawie przed represjami ze strony władz pruskich schronili się w Galicji.

Od 1861 r. był posłem do Sejmu Krajowego. Czynił starania o budowę w Galicji pierwszej linii kolejowej, organizował Towarzystwo Kredytowe Ziemskie i Galicyjską Kasę Oszczędności. 17 kwietnia 1873 r. został mianowany kawalerem Wielkiego Krzyża Orderu Franciszka Józefa. Od 1873 r. był członkiem Akademii Umiejętności.

Aleksander Fredro był człowiekiem pełnym wewnętrznych sprzeczności: aktywny i zaangażowany w sprawy publiczne, szukał zarazem samotności i przejawiał skłonność do mizantropii. Ostatnie lata życia, naznaczone chorobami, spędził z dala od świata w gronie rodzinnym.

Był autorem komedii obyczajowych z życia szlachty, głównie prowincjonalnej. Pisywał również wiersze, poematy, aforyzmy. W swych komediach Fredro ukazał mistrzostwo w tworzeniu charakterystyki bohaterów, kształtowaniu akcji i giętkości języka. Do utworów wprowadzał akcenty humorystyczne i elementy komiki ludowego teatru, ówczesnie właściwe tylko farsie. Utwory Fredry weszły na stałe do kanonu polskiej literatury i teatru. Jego bajki, jak np. „Małpa w kąpieli”, „Zupa na gwoździu” czy „Paweł i Gawel”, są lekturami literatury dziecięcej.

Komedie Fredry są cały czas bardzo chętnie wystawiane na polskich scenach.

oprac.: Aneta Kursa

red.: Barbara Likowska-Matys

